

ORO KOKYBĖ IR TARŠA

1. Kuriuo metų laiku oro tarša Vilniuje būna pati didžiausia ir mažiausia?

Aplinkos apsaugos agentūros vykdomų apžvalgų Vilniaus aglomeracijoje duomenimis, didžiausia oro tarša stebima šaltojo sezono metu – nuo spalio iki kovo mėnesių. Kitais mėnesiais tarša dažniausiai būna mažesnė, tačiau svarbu paminėti, kad vasarą dėl didelių karščių ir sausų orų taršos lygis taip pat gali būti didesnis už nustatytą normą.

2. Kokie veiksniai turi įtakos oro kokybei ir taršai?

Vilniaus mieste daugiausia susiduriame su šiais veiksniais: transporto ir pakeltąja tarša (dulkės keliamos dėl intensyvaus eismo, vykdomų statybos darbų ar kelių remonto) bei dėl namų ūkio kūrenimo atsiradusia tarša. Oro kokybei įtakos turi ir pačios oro sąlygos – esant nepalankioms sąlygoms, tokioms kaip sausas oras arba vėjo ar kritulių nebuvimas, oro tarša išsilaiko ilgiau.

3. Į ką turėtų atkreipti dėmesį vaikus auginančios šeimos ir ugdymo įstaigos, kai kalbame apie oro taršos problemą?

Vaikus auginančios šeimos ir ugdymo įstaigos turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad oro tarša vaikams yra pavojingesnė nei suaugusiesiems. Vaikų kvėpavimo takai dar formuojasi, taip pat jie kvėpuoja greičiau nei suaugusieji, todėl įkvepia daugiau užterštame ore esančių kenksmingų dalelių.

4. Kaip visa šeima ar ugdymo įstaigos bendruomenė gali prisidėti prie oro taršos mažinimo?

Kalbant apie oro taršą su vaikais reikėtų atsižvelgti į jau turimas žinias – paklausti jų pačių, ką jie jau žino apie oro taršą. Tačiau svarbiausias veiksnys yra jų amžius. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai dar negali tiesiogiai suvokti oro taršos daromos žalos, todėl juos derėtų mokyti apie gamtą, ekosistemas ir tai, kad Žemė yra mūsų namai, kuriais turime pasirūpinti. Su mokyklinio amžiaus vaikais galima pradėti kalbėti tiesiogiai, ir kuo jie vyresni, tuo daugiau specialios terminologijos reikia įtraukti. Būtina, kad šių žinių vaikai gautų iš patikimų šaltinių, todėl tėvai ir pedagogai šiuo atveju yra svarbiausi. Prisidėti prie oro taršos mažinimo visa šeima ir ugdymo įstaigos bendruomenė gali formuodamos tinkamus ir tvarius vaikų aplinkosaugos įpročius bei rodydamos teigiamą pavyzdį savo atžaloms ar ugdytiniams.

ORO KOKYBĖ IR TARŠA

5. Kokias pasekmes sveikatai gali sukelti oro tarša?

Oro tarša sukelia kvėpavimo takų pažeidimus, gali pasireikšti ir alerginių reakcijų. Tik įkvėpus ore esančių kenksmingų dalelių atsiranda kosulys, sloga, galvos skausmas ar silpnumas. Nuolatinis buvimas užterštame ore gali ilginiui sukelti rimtesnių sutrikimų, tokių kaip bronchinė astma, kurie gali paveikti vaiko vystymosi eigą arba gyvenimo kokybę. Naujausi duomenys rodo, kad bloga oro kokybė turi poveikį ir mūsų emocinei sveikatai, dėl to gali atsirasti nuotaikų svyravimų arba suprastėti pažinimo funkcijos, kurios lemia ir prastesnius vaiko mokymosi rezultatus.

6. Kada nerekomenduojama vaikams eiti į lauką dėl padidėjusios oro taršos?

Į lauką vaikams nerekomenduojama eiti visais atvejais, kai oro tarša didesnė už nustatytą normą. Tokios situacijos Vilniaus mieste nėra dažnos, tačiau nustačius oro kokybės sumažėjimą tarša dažniausiai užsitęsia iki 3–4 dienų. Nuolat stengiamės užtikrinti gyventojų sveikatą, todėl apie taršos atvejų pradžią ir pabaigą informuojame ugdymo įstaigas tiesiogiai, o su gyventojais informacija dalijamės mūsų internetiniame puslapyje. Oro taršos rodiklių paros vidurkius galite rasti Aplinkos apsaugos agentūros puslapyje <http://193.219.53.11/ap3/>

7. Kaip šaltuoju metu laiku palaikyti tinkamą mikroklimatą namuose ir ugdymo įstaigų patalpose?

Svarbiausias veiksnys, lemiantis tinkamą patalpų mikroklimatą, yra vėdinimas. Šaltuoju metų sezonu gyvenamąsias patalpas rekomenduojama vėdinti bent du kartus per parą, o klases – po kiekvienos pamokos. Tik reikėtų nepamiršti, kad šaltuoju sezonu patalpų vėdinimo laikas turi būti trumpesnis, kad nesumažėtų būtina patalpų temperatūra.

8. Ko norėtumėte palinkėti ar patarti mūsų naujienlaiškio skaitytojams?

Atėjus šaltajam metų sezonui linkiu pasisaugoti ne tik oro taršos, bet ir peršalimo ligų, tad rūpinkitės savo ir artimųjų sveikata bei nesušalkite!